

PÄÄTÖS

Nro 158/2016/2

Dnro ESAVI/1405/2015

Annettu julkipanon jälkeen
22.8.2016

ASIA Matalahden kunnostaminen, Naantali

HAKIJAT Naantalin West End Oy ja Naantalin kaupunki

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Naantalin West End Oy ja Naantalin kaupunki ovat 11.2.2015 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja 20.4.2015 täydentämässään hakemuksessa pyytäneet lupaa Matalahden kunnostamiseen ruoppaamalla vesialuetta Naantalin kaupungissa 30.9.2010 päivätyn sekä 8.7.2014 ja 22.10.2014 päivitetyn kunnostussuunnitelman mukaisesti.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain (587/2011) 3 luvun 3 §:n 1 momentin kohta 7) ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Hankealueella on voimassa 31.8.2012 voimaan tullut Luonnonmaan ja Lapilan ym. saarien oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Matalahti on osayleiskaavassa merkitty vesialueeksi (W). Lahden pohjoisosassa ja osin pohjoisrannalla on maisemallisesti arvokas alue (ma-2). Matalahden pohjoisrantaan rajoittuu laaja urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU-1/golf). Pohjoisrannalla on myös loma-asuntoalueita (RA). Lahden itä- ja etelärannoilla on rantaan rajoittuvia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita (M-1) ja etelärannoilla laaja retkeily- ja ulkoilualue (VR) sekä varaus rantaan rajoit-
tuvalle pientaloalueelle (AP/1). Etelärannalla on myös pieni varaus venesatamalle/-valkamalle (LV).

Hankealueella on myös voimassa olevia asemakaavoja ja rantakaava: Santalantien asemakaava (kunnanvaltuusto hyväksynyt 9.6.2014), Kultaranta Golf Oy:n asemakaava (kunnanvaltuusto hyväksynyt 18.9.2006) ja

Matalahti–Kotkanaukon rantakaava (vahvistettu 11.5.1976). Osassa Matalahden pohjoisrantaa Santalantien asemakaavassa on varaus urheilu- ja virkistyspalvelujen alueelle (VU-3) ja osin alue on varattu maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY-1). Kultaranta Golf Oy:n asemakaavassa laaja osa Matalahden pohjoisrantaa on varattu urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi (VU-2). Lahden eteläosassa on voimassa olevassa rantakaavassa varaus retkeilyalueeksi (RR) ja osin maatalousalueeksi (M).

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Matalahti on Luonnonmaan saaren länsirannalla Naantalın kaupungissa sijaitseva noin 18 ha:n suuruinen lahti, joka on yhteydessä mereen noin 10–15 m leveän ja 500 m pitkän salmimaisen reitin kautta. Etäisyys suualueelta lahden pohjukkaan on noin 1,5 km.

Tiheä järviruokokasvillisuus on vähitellen kaventanut Matalahden ja merialueen yhdistävän salmen kapeimmillaan muutaman metrin levyiseksi, mikä on olennaisesti heikentänyt veden vaihtuvuutta ja veneliikenteen sujuvuutta. Järviruokokasvillisuus on vallannut myös salmen ja merialueen yhtymäkohdan ja laajoja alueita lahdesta. Lahden idänpuoleisessa osassa avovesialuetta ei ole lahden keskellä lainkaan lukuun ottamatta kapeaa järviruokokasvillisuuden välissä olevaa uomaa, joka on veneilyn ansiosta pysynyt auki.

Hankkeen tavoitteena on lahtea ruoppaamalla parantaa veneilyn edellytyksiä ja veden vaihtuvuutta. Maisemakuva paranee ja lahden umpeenkasvu pysähtyy. Lahden kunnostus palauttaa alueella ennen lahden umpeenkasvua vallinneet olosuhteet. Väylän syventäminen mahdollistaa veneliikenteen Matalahden itäpään ja meren välillä sekä nykyistä suurempien veneiden liikkumisen alueella ja parantaa mökkiläisten olosuhteita.

Vesialuetiedot

Matalahden vesisyvyys on enimmillään noin 2 m. Pääosa vesialueesta on hyvin matalaa ja kasvamassa umpeen.

Lahden valuma-alueen pinta-ala on noin 4,6 km². Valuma-alue koostuu metsäisistä kallioalueista ja peltomaasta sekä lahden pohjoispuolelle entsille pelloille rakennetusta golfkentästä. Lahteen laskee kaksi pidempää ojaa, joista toinen tulee pohjoisrannalle golfkentältä ja toinen itäpäähän lähinnä peltoalueilta. Valuma-alueesta noin puolet purkaa vetensä lahden itäpäähän, runsas kolmasosa golfkentän kautta lahden pohjoisosaan ja loput lahden etelä- ja pohjoisosiin. Valuma-alueella on asuinrakennuksia mutta ei taajama-alueita. Pääosa kuormituksesta tulee pelloilta ja golfkenttäalueelta, mutta itäpäähän laskevan ojan haaran varrella sijainnut Naantalın kaupungin lakkautettu lilijärven kaatopaikka on todennäköisesti kuormittanut lahtea etenkin ollessaan toiminnassa vuosina 1965–1985.

Matalahden tulovirtaama on suurimmillaan 600–800 l/s. Kuivina kesäkausina ja talvella tulovirtaama voi olla pitkään lähes 0 l/s. Valuma-alueelta tulevalla virtaamalla ei käytännössä ole merkitystä lahden vedenvaihtuvuudelle. Lahden vedenvaihtuvuuden kannalta olennaisinta on meriveden luontainen vedenkorkeusvaihtelu, jonka ansiosta veden virtaussuunta vaihtelee mereltä lahteen päin ja lahdelta merelle päin.

Matalahtea lähinnä oleva merivedenkorkeuden seurantapiste sijaitsee Turussa. Havaintojen mukaan vedenkorkeus vaihtelee avovesikautena normaalisti välillä -20 cm–+20 cm meriveden nollassoon verrattuna. Suunnitelman syvyysmittaukset on tehty 3.8.2010, jolloin vedenkorkeus on ollut noin +3–+6 cm.

Ympäristöhallinnon tietojärjestelmän mukaan Matalahdesta on otettu vesinäytteet 24.2.1988 ja 3.5.1988. Näytteenottopaikan syvyys on ollut 1,6 m ja näytteet on otettu puolen metrin syvyydestä ja pohjan tuntumasta. Analyysitulosten mukaan Matalahden vesi on sameahkoa ja emäksistä ja kokonaisfosforipitoisuuden perusteella rehevää ja veden typpipitoisuus kohonnut. Matalahden valuma-alueen runsaat peltoalueet selittävät kohonneita fosfori- ja typpiärovoja.

Matalahden kalasto on tyypillistä merenlahden kalastoa.

Sedimenttitutkimukset Matalahdesta on 4.11.2014 otettu vesi- ja sedimenttinäytteitä, joista 17.12.2014 laaditun raportin "Matalahden sedimentti- ja vesitutkimus marraskuussa 2014" mukaan vedenlaatu oli tyypillistä rannikon matalille ja reheville alueille. Matalahden normalisoitujen näytetulosten perusteella sedimenttien metallipitoisuudet kunnostusalueilla olivat ympäristöministeriön ruoppaus- ja läjitysohjeen 2004 mukaisella haitattomalla tasolla lukuun ottamatta alueita 5 ja 6, joilla muutama näyte ylitti ohjeen mukaisen tason 1 ja yksi (nikkeli) lievästi tason 2. Massat läjitetään maalle.

Vesi- ja ranta-alueiden käyttö

Matalahden ja meren välillä on runsaasti veneliikennettä. Jokaisella rantakiinteistöllä on yksi tai useampi vene ja lahdella on kaksi yhteistä venevalkamaa. Myös salmen varrella on useita muiden kuin rantakiinteistöjen omistajien veneitä. Naantalissa on ollut esillä kanavahanke Luonnonmaan halki Matalahdesta Saksilaan Kultarannan länsipuolelle.

Matalahdella harjoitetaan vähäistä kotitarve- ja virkistyskalastusta.

Suoritettavat toimenpiteet ja töiden kuvaus

Tavoitteena on luoda mereltä Matalahden suualueelta alkava ja lahden itäpäähän ulottuva noin 10 m leveä ja 2,5 m syvä vesialue, johon lahden avoimimmalle osuudelle tehdään väylän molemmin puolin noin 2 m leveät luiskat. Lisäksi matalia alueita on tarkoitus paikoin syventää noin 0,5 m, jot-

ta alueet eivät jää kuiville meriveden ollessa matalalla. Samalla poistetaan ruovikko juuristointeen.

Kunnostusalueet on jaettu seitsemään alueeseen kunnostustavan ja alueiden sijainnin perusteella. Kunnostus tehdään kohteesta riippuen joko pitkäpuomisella kaivukoneella rannalta päin kaivamalla tai uivalla kaivurilla. Vaihtoehtoisesti massat voidaan poistaa niin, että uiva kaivuri kuormaa poistettavat massat proomuun, joka työnnetään puskijalla rantaan. Ruopattavien massojen kokonaismäärä on noin 30 200 m³ktr. Määrä saattaa olla suurempi, jos ruoppauskalustoa varten joudutaan tekemään kulku-uria matalille alueille. Ruopattavat massat ovat pehmeähköä savea, jonka päällä on kerros pehmeämpää irtoainesta (5–20 cm). Uoman itäpäässä pehmeämpi kerros on paksumpi (10–20 cm). Saviaineksen mukana poistetaan ruovikko juuristointeen ja muuta vesikasvillisuutta.

Massat pumpataan betonipumpulla rannan tuntumassa olevalle kuudelle läjitysalueelle maa-alueelle tai kaivukone purkaa massat proomusta ja läjitää ne läjitysalueille. Naantalin West End Oy:n osakkaat omistavat läjitysalueet lukuun ottamatta läjitysalueita 4 ja 6, joiden osalta on niiden omistajien antama suostumus ruoppausmassojen läjitykseen.

Ruoppaustyöt on tarkoitus tehdä varhaiskevällä, myöhäissyksyllä tai olosuhteiden salliessa talvella.

Kunnostusalue 1

Alue käsittää salmen ja meren yhtymäkohdan avaamisen ja syventämisen. Alue on lähes umpeenkasvanutta järviruovikkoa. Kapea veneväylä kulkee pohjoisrannassa sijaitsevien loma-asuntojen edestä. Veneväylä siirretään keskemälle ja aluetta avarretaan poistamalla ruovikko juuristointeen. Alueen pinta-ala on 2 800 m², josta 800 m² on uoman oikaisua. Tämän osan tavoitesyvyys on 2,5 m ja leveys 10 m. Muilta osin poistetaan järviruovikko juuristointeen, mikä tarkoittaa, että pohja syvenee noin 0,5 m. Työ tehdään uivalla kaivurilla ja massat pumpataan betonipumpulla läjitysalueelle 1. Ruoppausmassojen määrä on 1 800 m³ktr.

Kunnostusalue 2

Alue käsittää umpeen kasvamassa olevan salmen, jonka pituus on noin 360 m, ja sen jatkeena olevan leveämmän noin 140 m pitkän osuuden, jossa veneväylä kulkee umpeenkasvaneen ruovikon läpi. Varsinaisen salmen (360 m:n pituinen osuus) osalla kunnostus tehdään pitkä-puomisella kaivukoneella pohjoisrannalta päin kaivamalla. Tavoiteleveys on 10 m ja tavoitesyvyys 2,5 m. Luiskat ovat vähintään 1:3, kun rannat ovat kovaa maata. Massat läjitetään läjitysalueelle 1. Salmen idänpuolella olevan uoman osuus kaivetaan uivalla kaivurilla ja massat pumpataan betonipumpulla läjitysalueelle 1. Pitkäpuomisella kaivukoneella poistetaan massoja noin 2 160 m³ ja uivalla kaivurilla noin 840 m³. Ruoppausmassojen määrä on 3 000 m³ktr.

Kunnostusalue 3

Alue käsittää veneväylän pohjoispuoleisen umpeenkasvaneen ruovikon. Alueen pinta-ala on 9 600 m². Järviruovikko poistetaan juuristoineen 0,5 m:n syvyydeltä. Työ tehdään uivalla kaivurilla ja massat pumpataan betonipumpulla läjitysalueelle 2. Ruoppausmassojen määrä on 4 800 m³ktr.

Kunnostusalue 4

Alue käsittää 520 m avovesialuetta, jonka syvyys on noin 1,7 m. Avovesialuetta kiertävän järviruovikon reunassa vesisyvyys on noin 1,5 m. Avovesialueelle tehdään 2,5 m syvä veneväylä, jonka leveys on 10 m. Lisäksi tehdään noin 2 m:n luiskat molemmin puolin. Luiskien kaltevuus on 1:5. Työ tehdään uivalla kaivurilla, jossa on tukijalat. Massat pumpataan läjitysalueelle 3. Osa massoista voidaan siirtää myös läjitysalueille 2 ja 4. Ruoppausmassojen määrä on 5 000 m³ktr.

Kunnostusalue 5

Alue käsittää lahden itäpäähän tehtävän 10 m leveän ja 2,5 m syvän veneväylän tekemisen. Kunnostettavan alueen pituus on noin 470 m ja sen itäpäähän tehdään levennys veneiden kääntöpaikaksi. Työ tehdään uivalla kaivurilla ja massat pumpataan läjitysalueille 4, 5 ja 6. Ruoppausmassojen määrä on 9 580 m³ktr. Luiskakaltevuus on vähintään 1:4. Mikäli työ tehdään uivan kaivurin ja proomun yhdistelmällä, proomua varten on tehtävä kulku-urat läjitysalueille. Niistä kertyy lisämassoja yhteensä noin 1 000 m³ktr.

Kunnostusalue 6

Alue sijaitsee golfkentän pääalueen edessä. Rantavyöhykkeessä oleva järviruokokasvillisuus kaivetaan juurineen pois. Työ tehdään pitkäpuomisella kaivukoneella rannalta päin. Poistettavan kaistan leveys on noin 8 m ja kaivussyvyys 0,5 m. Kunnostettavan alueen pituus on noin 500 m. Massat läjitetään kaivalueen rannan puolelle. Ruoppausmassojen määrä on noin 2 000 m³ktr.

Kunnostusalue 7

Kunnostusalueen 6 edessä olevaan järviruovikkoon avataan useita väyliä veden vaihtuvuuden parantamiseksi ja maisemakuvan monipuolistamiseksi. Kaivussyvyys on noin 1,5–2,0 metriä. Ruoppausmassojen määrä on noin 4 000 m³ktr. Työ tehdään uivalla kaivurilla ja massat pumpataan betonipumpulla läjitysalueelle 3.

Kiinteistötiedot

Ruoppauskohteet ovat kiinteistöjen Isokylä I 529-406-7-17, Nokkaspää 529-406-1-31 ja Koivumäki III 529-406-1-6 vesialueilla sekä Haijaisten kalastusosakaskunnan hallinnoimalla yhteisellä vesialueella 529-401-876-1

ja Inttilän kylän järjestäytymättömän osakaskunnan hallinnoimalla yhteisellä vesialueella 529-405-876-3.

Hanketta koskevat sopimukset ja suostumukset

Naantalin West End Oy:n osakkaat omistavat Matalahden vesialueesta 37 %. Haijaisten osakaskunta, jonka hallinnassa on 53 % Matalahden vesialueesta, on antanut suostumuksensa hankkeelle. Inttilän kylän järjestäytymättömästä osakaskunnasta kuusi osakasta, joiden osuus vesialueesta on 95,63 %, ja kiinteistön Nokkaspää omistajat ovat antaneet suostumuksensa hankkeelle. Lisäksi kaikkien kuuden läjitysalueen omistajat ovat antaneet suostumuksensa ruoppausmassojen läjitykseen.

Hankkeen vaikutukset Kunnostusalueiden 1, 2, 4 ja 5 kunnostus mahdollistaa veneliikenteen jatkossa Matalahden itäpäästä merelle ja päinvastoin. Väylän syventäminen mahdollistaa myös nykyistä isompien veneiden liikkumisen alueella. Kunnostusalueen 1 kohdalla tehtävä veneväylän siirto rauhoittaa pohjoisrannan rantakiinteistöjen edustoja. Kunnostusalueen 3 kunnostus yhdessä kunnostusalueiden 1 ja 2 kanssa mahdollistaa vedenvaihtuvuuden nykyistä paremmin, kun lahdelta merelle aukeaa selkeä avoin yhteys, jolloin myös tuulen merkitys vedenvaihtuvuudelle lisääntyy.

Veneväylän ja siihen välittömästi liittyvien reuna-alueiden kunnostus tukee mahdollisesti myöhemmin toteutettavaa kanavahanketta.

Hankkeesta ei aiheudu haittaa alueen kalastolle. Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan muuta haittaa kuin veden hetkellistä samentumista kunnostustöiden aikana.

Hankkeen hyödyt ja menetykset

Suurimpana hyötynä on Matalahden rehevöitymisen ja umpeen kasvamisen pysäyttäminen ja lahden palauttaminen sellaiseksi, kuin lahti on ollut ennen mökkien rakentamista sen rannoille. Hanke hyödyttää rantakiinteistöjen omistajia, kun lähes umpeen kasvaneen lahden kunnostuksen jälkeen mökkirantaan pääsee veneellä ja näkymä lahdelle paranee. Myöhemmin hyödyn saavat ne maanomistajat, joilla on yleiskaavan mukaisia uusia tulevaisuuden maankäyttömahdollisuuksia alueen tuntumassa ja joille muun muassa veneilyn mahdollistaminen Matalahden pohjukkaan tuo arvoa.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio arvonlisäveroineen on noin 270 000 euroa. Mikäli uivan kaivurin työosuudessa käytetään massojen siirtoon proomun ja puskijan yhdistelmää, kokonaiskustannukset ovat arvonlisäveroineen noin 360 000 euroa.

Tarkkailu

Hakijat ovat ilmoittaneet suorittavansa mahdollisen tarkkailun lupamääräysten edellyttämällä tavalla.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Naantalın kaupungissa varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 18.6.2015. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Naantalın kaupungilta, Naantalın kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Liikenneviraston meriväyläyksiköltä.

LAUSUNNOT

1) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on todennut, että Matalahden vesimuodostuman ekologisen tilan luokka on Kokemäenjoen–Saaristomeren–Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman (luonnos 2013) mukaan tyydyttävä. Tavoitteena on saavuttaa hyvä tila vuoteen 2027 mennessä. Suunnitelman mukainen ruoppaus vaikuttaa ainakin työn aikana vesimuodostuman tilaan. Ruoppauksen vaikutuksia tulee seurata hyväksytyn tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Hankkeen toteuttamisella ei ole oleellista vaikutusta vesienhoitosuunnitelman tavoitteen saavuttamiseen, mikäli läjitykset tehdään vedenkorkeuden vaihtelut huomioiden riittävän etäälle rantaviivasta. Merivedenkorkeuden vaihtelu Turun mareografilla oli kuluneen vuoden aikana noin 1 m (noin -0,4 m...+0,60 m).

Matalahden tyyppisillä matalilla ja ruovikoituneilla lahdilla esiintyy usein luonnonsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettuja luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuja eläinlajeja kuten viitasammakoita ja korentoja sekä erityisesti täplälampikorentoja. Niiden yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Linnusto, sammakot ja korennot täplälampikorentoon keskittyen tulee selvittää. Myös kalasto on hankesuunnitelmassa jäänyt vain maininnan asteelle. Alueesta ei kaavoituksen yhteydessä ole tehty tarkkoja selvityksiä. Satakunnan ympäristötutkimuskeskuksen vuonna 1990 tekemän raportin "Naantalın luonnonolot ja ympäristön tila" mukaan alueen luonne on sen tyyppinen, että kunnostussuunnitelmaa ei voida toteuttaa ilman luontoselvityksiä. Suojeltavien lajien esiintyminen ei välttämättä estä hankkeen toteuttamista, mutta se edellyttää niiden huomioimista hankkeen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Lupaedellytysten täyttyminen voidaan riittävästi arvioida vasta, kun asianmukainen luontoselvitys on tehty.

2) Naantalın kaupunginhallituksen mukaan hanke on kannatettava ja hidastaa Matalahden rehevöitymistä sekä parantaa lahden veden vaihtu-

vuotta ja alueen kiinteistönomistajien mahdollisuutta hyödyntää lahtea muun muassa virkistyskäyttöön.

Hankkeesta ei hakemuksen mukaan aiheudu muuta haittaa kuin veden hetkellistä samentumista kunnostustöiden aikana, minkä vuoksi kaupunginhallituksella ei ole ollut huomautettavaa hankkeesta.

3) Naantalın kaupungin kaavoitus- ja ympäristölautakunta on todennut, että Matalahden kunnostaminen ruoppaamalla on tarpeen. Hankkeesta koituu hyötyä yleiselle ja yksityiselle edulle lahden ja rantakiinteistöjen virkistyskäyttömahdollisuuksien parantumisena. Naantalın kaupunki on myös kaavaratkaisullaan pyrkinyt kehittämään hankealueen ja sen ympäristön käyttöä erilaisiin virkistystarkoituksiin.

Lupamääräyksissä tulisi ottaa huomioon seuraavaa:

- Työt on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että vesialueelle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä. Töitä ei saa tehdä lintujen pesimäaikana eikä vesistön virkistyskäyttöaikana 15.4.–31.8.
- Ruoppausmassat tulee sijoittaa hakemuksessa osoitettuihin paikkoihin ja tulvarajan yläpuolelle siten, että massat eivät pääse missään tilanteessa kulkeutumaan takaisin vesistöön. Massat on maisemoitava ympäristöön sopivalla tavalla, ja maisemoinnista tulisi tehdä maisemointisuunnitelma.
- Ruopattava aines on hienojakoista, joten ruoppauksesta aiheutuu työn aikaista samentumista ja samalla voi ravinteita irrota veteen. Tämän vuoksi tulee antaa määräykset työn aikana ja työn jälkeen tehtävästä vesistötarkkailusta.
- Töiden aloittamisesta ja hankkeen valmistumisesta on ilmoitettava myös Naantalın kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

4) Liikenneviraston meriväyläyksikkö on todennut, että hankealueella ei ole vesilain mukaisia yleisiä kulkuväyliä eikä hankealueen läheisyydessä ole merenkulun turvalaitteita.

Hankkeesta vastaavan tulee toimittaa hankealueen pohjatopografiatietojen (luotaustiedot) sekä muiden kartoitustietojen (esimerkiksi rantaviiva) muutostiedot Liikenneviraston meriväyläyksikölle merikarttojen ylläpitoa varten numeerisina. Liikennevirastolla ei ole ollut huomautettavaa lupahakemuksesta.

MUISTUTUKSET

5) AA (Tikankolo 529-406-2-17) on kertonut Matalahdesta Särkänsalmeen avautuvan rauman suulla viettämiensä yli 60 kesän aikana tapahtuneesta vesistön merkittävästä rehevöitymisestä. Matalahti on osa jo valmiiksi ravinteikasta merialuetta ja lisäksi lahtea haittaavat paikalliset pistekuormat. Matalahden ja Särkänsalmeen avautuvan rauman ruoppaus ilman muita toimenpiteitä lisää savisen ja Saaristomertakin ravinnerikkaamman veden virtaamista avoveteen. Vesialue Kotkannokasta Monnonniemen kärkeen on jo nyt selvästi savisempaa kuin keskemmällä Särkän-

salmea. Savikuorma lisääntyy, kun golfkentän maisemointialtaat ajoittain puhdistetaan niihin tulevista ravinteista pidättävistä osmankäämikasvustoista. Tilanne rauman suulla pahenee veden laskiessa ja paranee hetkellisesti veden noustessa. Kesäisin alueen rannat ovat lietteisiä ja rihmaleväisiä. Lisääntynyt moottoriveneliikenne pahentaa tilannetta.

Matalahden kunnostaminen edellyttäisi siihen laskevien ravinteiden eliminointia ja tiukimmillaan Matalahden erottamista Särkäsalmien merialueesta, jolloin mökkiläisten pääsy avomerelle estyisi. Silloin alueelle muodostuisi kosteikkoalue. Myös Matalahdesta Naantalinaukon länsiosaan johtava kanava saattaisi vähentää Särkäsalmien tulevaa savikuormaa.

Aluehallintoviraston tulisi edellyttää Matalahden ruoppaushankkeelta kattavampaa suunnittelua tai ainakin hankkeen täydentämistä toimenpiteillä, jotka merkittävästi vähentävät merialueelle tulevaa ravinne- ja savilietekuormaa. Käytännössä se edellyttäisi pienpuhdistamoja/ympäristötekniikan uusien menetelmien hyödyntämistä tai ainakin toimivien ja harkitusti sijoitettujen suojavyöhykkeiden ja saostusaltaiden rakentamista. Myös ravinteiden valumaveden käyttöä golfkentän kasteluun tulisi harkita.

6) BB (Kotkannokka 529-406-2-46) on ilmaissut pelkonsa rantasaunansa vajoamisesta, kun raumaa ruopataan. Muistuttaja ei osallistu hankkeen kustannuksiin.

HAKIJOIDEN SELITYS

Hakijat ovat todenneet **Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen** lausunnosta 1), että Matalahden eläinlajisto tai sen suojelu ei ole ollut esillä tuoreessa Luonnonmaan ja Lapilan ym. saarten osayleiskaavaprosessissa, minkä vuoksi hakijat eivät olleet varautuneet luontoselvityksiin. Hakijat ovat pyytäneet aluehallintovirastolta lisää aikaa selvityksen toimittamiseksi.

Hakijat ovat todenneet **Naantalien kaupungin kaavoitus- ja ympäristölautakunnan** lausunnosta 3), että työn ajoituksessa ja ilmoittamisessa otetaan huomioon toivotut seikat ja tavoitteena töiden ajankohdalle on myöhäisyksy tai talvi. Massojen sijoittelu tehdään esitetyt seikat huomioon ottaen. Vesistö tarkkailusta hakijat ovat jo sopineet asiantuntijan kanssa.

Hakijat ovat todenneet **Liikenneviraston meriväyläyksikön** vaatimukseen 4) pohjatopografiatietojen ja muiden kartoitustietojen muutostietojen ilmoittamisesta Liikenneviraston meriväyläyksikölle, että Matalahden alueella ei ole muita väylän käyttäjiä kuin rantakiinteistöt eikä tarvetta yleiseen merkittyyn väylään ole. Tämän vuoksi työn yhteydessä ei ole syytä laatia numeerista mittaustiedostoa. Hakijat siirtävät tämän velvoitteen sille, joka mahdollisesti tulevaisuudessa toteuttaa alueella uutta maankäyttöä ja tuo väylälle nykyisestä poikkeavaa käyttöä.

Hakijat ovat todenneet **AA:n** muistutukseen 5), että Matalahden itäosa on sinne kertyneen kiintoaineen vuoksi matalaa. Matalahteen tulee merkittä-

vältä valuma-alueelta vesiä eikä lahden sulkeminen avomerestä ole realistista.

Vuoden 1990 jälkeen päästöt ovat pienentyneet oleellisesti johtuen Kultaranta Golf Oy:n valuman ravinteiden suodattamisesta uusiokäyttöön ja maatalouden lannoituksen määrän muutoksesta. Naantalın kaupungin kaavoitus- ja ympäristölautakunta on vuonna 2004 hyväksynyt Kultaranta Golf Oy:n pinta- ja pohjavesien tarkkailuohjelman, jonka mukaan pinta- ja pohjavesiä tarkkaillaan vuosittain. Ohjelma päivitetään vuoden 2015 syksyllä. Kaatopaikkatoiminta alueen valuma-alueella on päätynyt vuonna 1985, minkä vuoksi nykyiset valuma-alueelta tulevat ravinnekuormat ovat pienentyneet oleellisesti. Hakijoiden mukaan pienpuhdistamo-, suojavyöhyke- tai saostusallasselvittelyihin valuma-alueella ei ole syytä, koska valuma-alueella on muitakin maanomistajia kuin hakijayhtiön osakkaat.

Hakijat ovat todenneet **BB:n** muistutuksesta 6), että kyseisellä alueella maaperä on kovaa, eikä salmea levennetä saunaan päin. Siten saunan vaajoamisesta ruoppauksen johdosta ei ole huolta.

LUONTOSELVITYS

Hakijat ovat 7.10.2015 toimittaneet aluehallintovirastolle Matalahden luontoselvityksen täplälampikorennon, viitasammakon, liito-oravan ja linnuston osalta.

Ajankohtana vuoden 2015 syyskuu ei ollut linnuston selvityksen osalta otollisin, mutta muut lajit ja niiden esiintyminen pystyttiin selvittämään riittävän luotettavasti. Täplälampikorennolle sopivaa lisääntymisympäristöä ei ole Matalahdella. Lahden runsaan kalaston vuoksi yleisten syyskorentojenkaan toukkia ei löydy lahdelta. Lahdella ei ole suojaisia, reheviä ja kalattomia lampareita, joissa korentojen toukat pystyisivät kasvamaan. Viitasammakkoja ei löytynyt Matalahden välittömästä läheisyydestä eikä Matalahdella. Matalahdella ei ole sammakoille sopivia kalattomia lampareita. Maasto ei sovellu viitasammakoille, mutta ruskosammakoita on alueella lähinnä kesämökkien puutarhoissa, joissa on ruskosammakolle sopivat olosuhteet. Liito-oravalle on olemassa sopivaa metsää, mutta lajia ei sieltä löydetty. Matalahden kunnostus ei heikentäisi mahdollista liito-oravaesiintymää. On hyvin mahdollista, että laji asuttaa joskus metsikön. Matalahden ruovikot ovat pieniä eikä sieltä löydy havaintoja uhanalaisten tai vaateaiiden lintujen pesinnästä. Tiiran tietokannassa ei ole havaintoja Matalahdelta.

LAUSUNTO LUONTOSELVITYKSESTÄ

Aluehallintovirasto on 26.10.2015 pyytänyt **Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta** lausunnon luontoselvityksestä.

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on 17.11.2015 aluehallintovirastoon toimittamassaan lausunnossa todennut, että pyydetty selvitys on tehty

syyskuussa, joka ei selvitettävien lajiryhmien osalta ole kaikkein otollisin ajankohta. Korennot on kuitenkin pystytty selvittämään toukkahavaintojen perusteella ja sammakot aikuisia yksilöitä havainnoimalla. Vaikka selvityksen voidaan katsoa olevan riittävä, on tarpeen huomioida, että täplälampikorento ja viitasammakko ovat lajeja, joiden yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Vastuualueen mielestä on hyvä, että myös liito-oravan mahdolliset elinympäristöt on kartoitettu, vaikka lajia ei tällä hetkellä alueella esiinny. Linnustoa ei myöhemmästä ajankohdasta johtuen ole voitu selvittää luotettavasti. Matalahtea ei yleisesti pidetä arvokkaana lintuvetenä eikä alueella ole BirdLifen ylläpitämän Tiira-tietokannan mukaan havaintoja. Linnustostakaan ei siten ole tarpeen tehdä lisäselvityksiä.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Naantalin West End Oy:lle ja Naantalin kaupungille luvan Matalahden kunnostamiseen ruoppaamalla lahden vesialuetta sekä meren ja lahden välistä salmea seitsemällä kunnostusalueella hakemuksen ja sen täydennysten mukaisesti Naantalin kaupungissa.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajien on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

Työt ja niiden suorittaminen

1. Ruoppaustyöt tehdään 15.4.2015 päivätyn suunnitelmakartan "Matalahden kunnostus, Naantali" mukaisesti seitsemällä kunnostusalueella.
2. Ruoppausmassojen läjitykset tehdään edellä mainitun suunnitelmakartan mukaiselle kuudelle läjitysalueelle tai muualle maa-alueelle kiinteistönomistajien suostumuksin vedenkorkeusvaihtelut huomioon ottaen tulvakorkeuden yläpuolelle ja siten, että massat eivät pääse valumaan vesialueelle. Läjitysalueet on maisemoitava ympäristöönsä sopiviksi.
3. Työt on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että vesialueelle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä. Töitä ei saa tehdä lintujen pesimäaikana eikä 15.4.–31.8. välisenä aikana.
4. Jos töitä tehdään vesialueen ollessa jäässä, on ne kohdat, joissa jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut, merkittävä asianmukaisesti.
5. Luvan saajien on ennen ruoppaustöitä selvitettävä alueella mahdollisesti olevat johdot ja kaapelit. Työt on toteutettava niitä vaurioittamatta.

6. Töiden päätyttyä työskentelypaikat on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.

Korvaukset

7. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva ja välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava vahinkoa kärsineelle.

8. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saajat ovat vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Tarkkailu

9. Luvan saajien on tarkkailtava ruoppaus- ja läjitystöiden vaikutuksia vesialueen tilaan töiden aikana ja niiden jälkeen Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

10. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä kolmen vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin viiden vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

Ilmoitukset

11. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Naantalin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maa- ja vesialueiden omistajille.

12. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Naantalin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Liikenneviraston meriväyläyksikön Helsingin toimipisteelle. Ilmoitukseen on liitettävä piirroksina hankealueen uudet luotaustiedot ja muiden kartoitustietojen muutokset.

Perustelut

Matalahden kunnostus vesialuetta ruoppaamalla hidastaa lahden rehevöitymistä ja parantaa lahden veden vaihtuvuutta. Väylän syventäminen mahdollistaa veneliikenteen Matalahden itäpään ja meren välillä sekä nykyistä suurempien veneiden liikkumisen alueella ja parantaa rantakiinteistöjen omistajien mahdollisuuksia lahden virkistyskäyttöön.

Ruoppaus aiheuttaa hankealueella ja sen lähialueella vesialueen samentumista työn aikana ja jonkin aikaa sen jälkeen sekä heikentää väliaikaisesti eliöstön elinolosuhteita. Haitta on kuitenkin tilapäistä. Haittojen vähentämiseksi työn suorittaminen on lupamääräyksessä 3 rajattu lintujen pesimäajan ja virkistyskäyttöajan vuoksi 15.4.–31.8. välisen ajanjakson ulkopuolelle. Matalahdella ei ole havaittu suojeltavia lajeja eikä alueella ole suojelualueita. Ruoppausmassat läjitetään maa-alueille, joiden omistajat ovat antaneet suostumuksensa läjitykseen.

Kokemäenjoen–Saaristomeren–Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuosille 2016–2021 mukaan Matalahden vesimuodostuman ekologisen tilan luokka on tyydyttävä ja tavoitteena on saavuttaa hyvä tila vuoteen 2027 mennessä. Hanke ei vaikuta haitallisesti vesienhoitosuunnitelman eikä Suomen merenhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen. Hanke ei ole alueella voimassa olevan kaavoituksen vastainen.

Hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Sovelletut säännökset Vesilain (587/2011) 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5, 6, 7, 10 ja 11 § sekä 11 luvun 21 §

Lausuntoihin ja muistutuksiin vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa asiassa annetut lausunnot huomioon luparatkaisusta ja lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

Aluehallintovirasto toteaa **AA:n** muistutukseen 5) rauman ruoppauksen myötä aiheutuvasta savisen veden virtaamisesta avoveteen, että ruoppauksen aiheuttama haitta on väliaikaista. Lupamääräyksessä 3 on määrätty, että työt on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että vesialueelle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä. Töitä ei saa tehdä lintujen pesimäaikana eikä 15.4.–31.8. välisenä aikana. Tämän ruoppausasian käsittelyyn ei kuulu golfkentän maisemointialtaiden puhdistus eikä golfkentän kastelu. Aluehallintovirasto katsoo, että asian ratkaisemiseksi on saatu tarvittava selvitys.

Aluehallintovirasto toteaa **BB:n** 6) muistutuksesta, että muistuttajaa ei tällä päätöksellä velvoiteta osallistumaan hankkeen kustannuksiin.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 9 040 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosille 2014 ja 2015 annetun valtioneuvoston asetuksen (1092/2013) mukaan. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan yli 20 000–200 000 m³ltr:n suuruista ruoppausta koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 9 040 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Naantalin West End Oy ja Naantalin kaupunki
/ Naantalin West End Oy

Jäljennös päätöksestä

Naantalin kaupunki
Naantalin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköpostitse)
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen (sähköpostitse)
Liikenneviraston meriväyläyksikkö, Helsingin toimipiste
Suomen ympäristökeskus (sähköpostitse)

Ilmoitus päätöksestä

Listan dpoESAVI-1405-2015 mukaan.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Naantalin kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

Esko Vähäsöyrinki

Anne Valjakka

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Esko Vähäsöyrinki ja esitellyt ympäristölakimies Anne Valjakka.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **21.9.2016**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Etelä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Ratapihantie 9, 00520 Helsinki
postiosoite:	PL 110, 00521 Helsinki
puhelin:	(vaihe) 0295 016 000
fax:	09 6150 0533
sähköposti:	ymparistoluvat.etela@avi.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15

Oikeudenkäyntimaksu Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.